

0170 (New)

A

Total No. of Questions—37

Total No. of Printed Pages—2

Regd. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part III

POLITICAL SCIENCE (CIVICS), Paper - I

(English Version)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

SECTION A

3×10=30

Note :— (i) Answer ANY THREE of the following questions in 40 lines each.

(ii) Each question carries TEN marks.

1. Define Political Science and explain its scope.
2. Define state and discuss its essential features.
3. What is Liberalism ? Explain its basic tenets.
4. Discuss the essential conditions for the success of Democracy.
5. What is Executive ? What are its functions ?

SECTION B

8×5=40

Note :— (i) Answer ANY EIGHT of the following questions in 20 lines each.

(ii) Each question carries FIVE marks.

6. Write about the relationship of Political Science with Sociology.
7. Explain any four kinds of Sovereignty.
8. What are the differences between Nation and State ?
9. Explain any three kinds of equality.
10. Write about any three sources of Law.
11. What are the features of Rights.
12. How is citizenship lost ?

0170-A (New)

P.T.O.

13. What is Indian Secularism ?
14. Explain features of Constitution.
15. What are the reasons for the decline of the significance of Legislature ?
16. Explain the merits and demerits of Parliamentary form of the Government.
17. Distinguish between Unitary and Federal form of Government.

SECTION C

15×2=30

Note :— (i) Answer **ANY FIFTEEN** of the following questions in **5** lines each.

(ii) Each question carries **TWO** marks.

18. Write about Behaviourism.
19. What is Government ?
20. Define Nation.
21. Mention any *two* demerits of Nationalism.
22. What do you mean by Civil liberty ?
23. What is Power ?
24. Meaning of Socialism.
25. Doctrine of Non-violence.
26. Classify Rights.
27. Write about Moral Rights.
28. Mention any *two* qualities of good citizen.
29. What is Direct Democracy ?
30. What is Recall ?
31. What is Theocratic State ?
32. What do you mean by Constitution ?
33. What is a Written Constitution ?
34. What is meant by Plural Executive ?
35. What is 'Judicial review' ?
36. Presidential form of Government.
37. Write about Collective responsibility.

0171 (New)

A

Total No. of Questions—37

Total No. of Printed Pages—2

Regd. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part III

POLITICAL SCIENCE (CIVICS), Paper - I

(Telugu Version)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Section A

3×10=30

సూచనలు: (i) ఏవైనా మూడు ప్రశ్నలకు 40 పంక్తులలో నమాధానాలు వ్రాయండి.

(ii) ప్రతి ప్రశ్నకు 10 మార్కులు.

1. రాజనీతి శాస్త్రాన్ని నిర్వచించి, దాని పరిధిని వివరించండి.
2. రాజ్యాన్ని నిర్వచించి, దానికి గల మౌళిక లక్షణాలను చర్చించండి.
3. ఉదారవాదం అంటే ఏమిటి? దాని ప్రధాన అంశాలను తెలపండి.
4. ప్రజాస్వామ్య విజయానికి అవసరమైన నిబంధనలను వివరించండి.
5. కార్యనిర్వాహక శాఖ అంటే ఏమిటి? కార్యనిర్వాహక శాఖ విధులను తెలపండి.

Section B

8×5=40

సూచనలు: (i) ఏవైనా ఎనిమిది ప్రశ్నలకు 20 పంక్తులలో నమాధానాలు రాయండి.

(ii) ప్రతి ప్రశ్నకు 5 మార్కులు.

6. రాజనీతి శాస్త్రానికి-సమాజ శాస్త్రానికి గల సంబంధాన్ని వివరించండి.
7. ఏవైనా నాలుగు సార్వభౌమాధికార రకాలను పేర్కొనండి.
8. జాతి, రాజ్యం మధ్య తేడాలను తెలపండి.
9. సమానత్వానికి సంబంధించిన ఏవైనా మూడు రకాలను తెలపండి.
10. ఏవైనా మూడు శాసన ఆధారాలను రాయండి.
11. మాక్కుల లక్షణాలు ఏవి?
12. పౌరసత్వాన్ని ఎలా కోల్పోతారు?

0171-A (New)

P.T.O.

13. భారతదేశ లౌకికవాదం అంటే ఏమిటి?
14. రాజ్యాంగం లక్షణాలను పేర్కొనండి.
15. శాసన సభల ప్రాముఖ్యం తగ్గుదలకు గల కారణాలను వివరించండి.
16. పార్లమెంటరీ ప్రభుత్వ గుణదోషాలను పేర్కొనండి.
17. ఏకకేంద్ర, సమాఖ్య ప్రభుత్వాల మధ్య వ్యత్యాసాలను తెలపండి.

Section C

15×2=30

సూచనలు: (i) ఏవేని వదిహేను ప్రశ్నలకు 5 పంక్తులలో సమాధానం వ్రాయండి.

(ii) ప్రతి ప్రశ్నకు 2 మార్కులు.

18. ప్రవర్తనావాదం గురించి వ్రాయండి.
19. ప్రభుత్వం అంటే ఏమిటి?
20. జాతిని నిర్వచించండి.
21. జాతీయవాదానికి సంబంధించిన ఏవైనా రెండు దుష్పరిణామాలను వ్రాయండి.
22. పౌరస్వేచ్ఛ అంటే ఏమిటి?
23. శక్తి అంటే ఏమిటి?
24. సామ్యవాదం అర్థం.
25. అహింసా సిద్ధాంతం.
26. హక్కులను వర్గీకరించండి.
27. నైతిక హక్కులు గురించి వ్రాయండి.
28. ఉత్తమ పౌరుని రెండు మంచి లక్షణాలను తెలపండి.
29. ప్రత్యక్ష ప్రజాస్వామ్యం అంటే ఏమిటి?
30. వునరాయనం అంటే ఏమిటి?
31. మత రాజ్యం అంటే ఏమిటి?
32. రాజ్యాంగం అంటే ఏమిటి?
33. లిఖిత రాజ్యాంగం అంటే ఏమిటి?
34. బహుసభ్య కార్యనిర్వాహక వర్గం అంటే ఏమిటి?
35. న్యాయ సమీక్ష అంటే ఏమిటి?
36. అధ్యక్షతరహా ప్రభుత్వం అంటే ఏమిటి?
37. సమిష్టి బాధ్యత గురించి వ్రాయండి.

0173 (New)

A

Total No. of Questions—37

Total No. of Printed Pages—2

Regd. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part III

POLITICAL SCIENCE (CIVICS), Paper - I

(Hindi Version)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

खण्ड A

3×10=30

नोट :— (i) निम्न में से किन्हीं 3 प्रश्नों के उत्तर प्रत्येक 40 पंक्तियों में दीजिए ।

(ii) प्रत्येक प्रश्न के 10 अंक हैं ।

1. राजनीति विज्ञान के अर्थ और क्षेत्र की व्याख्या कीजिये।
2. राज्य का अर्थ समझाते हुए इसकी आवश्यक विशेषताओं (तत्वों) का वर्णन कीजिये।
3. उदारवाद किसे कहते हैं ? इसके मूल सिद्धांतों का वर्णन कीजिये।
4. प्रजातंत्र की सफलता के लिये आवश्यक शर्तों की व्याख्या कीजिये।
5. कार्यपालिका के अर्थ और कार्यों का वर्णन कीजिये।

खण्ड B

8×5=40

नोट :— (i) निम्न में से किन्हीं 8 प्रश्नों के उत्तर प्रत्येक 20 पंक्तियों में दीजिए।

(ii) प्रत्येक प्रश्न के 5 अंक हैं ।

6. राजनीति विज्ञान और समाजशास्त्र के आपसी सम्बन्धों को समझाइये।
7. संप्रभुता के किन्हीं चार प्रकारों का वर्णन कीजिये।
8. राष्ट्र और राज्य के आपसी अन्तर को समझाइये।
9. 'समानता' के किन्हीं तीन प्रकारों का वर्णन कीजिये।
10. कानून के किन्हीं तीन स्रोतों का वर्णन कीजिये।
11. अधिकारों की विशेषताएँ लिखिये।
12. नागरिकता का 'लोप' कैसे होता है ?

0173-A (New)

P.T.O.

13. 'भारतीय धर्मनिरपेक्षवाद' से आप क्या समझते हैं ?
14. संविधान की विशेषताओं का वर्णन कीजिये।
15. 'व्यवस्थापिका' के महत्व के विघटन के कारणों को स्पष्ट कीजिये।
16. संसदात्मक शासन प्रणाली के गुण-दोषों का वर्णन कीजिये।
17. एकात्मक और संघात्मक शासन प्रणाली के अन्तर को स्पष्ट कीजिये।

खण्ड C

15×2=30

नोट :- (i) निम्न में से किन्हीं 15 प्रश्नों के उत्तर प्रत्येक 5 पंक्तियों में दीजिए ।
(ii) प्रत्येक प्रश्न के 2 अंक हैं ।

18. 'व्यवहारवाद' के विषय में लिखिये।
19. 'सरकार' किसे कहते हैं ?
20. राष्ट्र को परिभाषित कीजिये।
21. राष्ट्रवाद के कोई दो अवगुण लिखिये।
22. सामाजिक (नागरिक) स्वतंत्रता से आप क्या समझते हैं ?
23. शक्ति का क्या अर्थ है ?
24. समाजवाद का अर्थ लिखिये।
25. अहिंसा का सिद्धांत।
26. अधिकारों का वर्गीकरण कीजिए।
27. नैतिक अधिकारों के विषय में लिखिये।
28. आदर्श नागरिक के कोई दो गुण लिखिये।
29. प्रत्यक्ष प्रजातंत्र किसे कहते हैं ?
30. रिकॉल का क्या अर्थ है ?
31. ईश्वरीय (Theocratic) राज्य किसे कहते हैं ?
32. संविधान से आप क्या समझते हैं ?
33. लिखित संविधान किसे कहते हैं ?
34. 'बहुल कार्यपालिका' का क्या अर्थ है ?
35. 'न्यायिक पुनरावलोकन' का क्या अर्थ है ?
36. राष्ट्रपति (अध्यक्षात्मक) शासन प्रणाली।
37. सामूहिक उत्तरदायित्व के विषय में लिखिये।

0172 (New)

A

Total No. of Questions- 37

Total No. of Printed Pages- 3

Regd. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part III
POLITICAL SCIENCE (CIVICS), Paper - I
(Urdu Version)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

سیکشن A

نوٹ :

- (i) مندرجہ ذیل میں سے کوئی تین سوالات کے جوابات 40 سطروں میں لکھئے۔
3×10=30
- (ii) ہر سوال کے لئے 10 نشانات مختص ہیں۔
1. علم سیاسیات کی تعریف کرتے ہوئے اُسکی وسعت بیان کیجئے۔
 2. مملکت کی تعریف کرتے ہوئے اُسکے لازمی عناصر کی وضاحت کیجئے۔
 3. Liberalism حریت پسند نظریے سے کیا مراد ہے؟ اُسکے بنیادی نکات لکھئے۔
 4. جمہوریت کی کامیابی کے لازمی شرائط کیا ہیں؟
 5. عاملہ سے کیا مراد ہے؟ اُسکے کیا فرائض ہیں؟

سیکشن B

- نوٹ : (i) مندرجہ ذیل سوالات میں سے کوئی آٹھ سوالات کے جوابات 20 سطروں میں لکھئے۔
8×5=40
- (ii) ہر سوال کے لئے پانچ نشانات مختص ہیں۔
6. علم سیاسیات کا علم سماجیت سے کیا تعلق ہے؟
 7. اقتدار اعلیٰ کے کوئی چار اقسام کی وضاحت کیجئے۔

P.T.O.

0172-A(New)

8. قوم اور مملکت کے درمیان کیا فرق ہیں؟
9. مساوات کے کوئی تین اقسام کی تشریح کیجئے۔
10. قانون کے کوئی تین ماخذ لکھئے۔
11. حقوق کی خصوصیات کیا ہیں؟
12. شہریت کس طرح ختم ہوتی ہے؟
13. ہندوستانی تناظر میں سیکولرزم کی تشریح کیجئے۔
14. دستور کی خصوصیات واضح کیجئے۔
15. مہنتہ کی اہمیت میں کمی کی کیا وجوہات ہیں؟
16. پارلیمانی طرز حکومت کی خوبیاں اور خامیاں لکھئے۔
17. وحدانی اور وفاقی حکومت کے درمیان فرق واضح کیجئے۔

سیکشن C

نوٹ: (i) مندرجہ ذیل میں سے کوئی پندرہ سوالات کے جوابات پانچ سطروں میں لکھئے۔

15×2=30

(ii) ہر سوال کے لئے دو (2) نشانات مختص ہیں۔

18. رویہ جاتی نظریے سے کیا مراد ہے؟
19. حکومت سے کیا مراد ہے؟
20. قومیت کی تعریف کیجئے۔
21. قوم پرستی کی کوئی دو خامیاں لکھئے۔
22. شہری آزادی کے کیا معنی ہیں؟
23. طاقت (Power) (قوت) سے کیا مراد ہے؟
24. سوشلزم کے کیا معنی ہیں؟

25. نظریہء عدم تشدد
26. حقوق کی درجہ بندی
27. اخلاقی حقوق کے بارے میں لکھئے۔
28. اچھے شہری کے کوئی دو خصوصیات لکھئے۔
29. راست جمہوریت سے کیا مراد ہے؟
30. باز طلبی سے کیا مراد ہے؟
31. مذہبی مملکت کسے کہتے ہیں؟
32. دستور سے کیا مراد ہے؟
33. تحریری دستور سے کیا مراد ہے؟
34. اجتماعِ عاملہ سے کیا مراد ہے؟
35. عدالتی نظر ثانی سے کیا مراد ہے؟
36. صدارتی طرز حکومت
37. اجتماعی ذمہ داری سے کیا مراد ہے؟